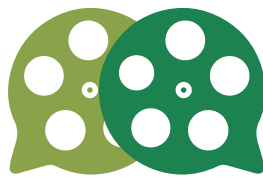

פורום קרן כדר

מתווה לתוכנית שיעורים סביב הסרט רוקדים ביפו

פיתוח תוכן: הדס גלבוע קריידלמן

פורום קרן כדר

מטרות התוכנית

התלמידים יחשפו לקולנוע דוקומנטרי ויקבלו כלים להבנה קולנועית בסיסית וצפייה מושכלת. התלמידים יכירו את האתגרים סביב חיים משותפים בערים מעורבות בכלל וביפו בפרט. הסרט יעורר חשיבה ביקורתית סביב השאלה האם אמנות יכולה לייצר תיקון ושינוי חברתי. הפעילות תייצר דיון ושיח פתוח ומקדם. הקולנוע ישמש ככלי להתמודדות עם סוגיות חברתיות מורכבות בכיתה.

על הסרט

בימוי ותסריט: הילה מדליה

ישראל | 2013 | 87 דקות

הרקדן פייר דולין, ערבי נוצרי המשוכנע שריקוד יכול לגשר על פערים חברתיים ותרבותיים. דולין, שנולד ביפו בתקופת המנדט לאם פלסטינית ולאב אנגלי, חוזר לעיר הולדתו כדי ליישם את אמונתו בפרויקט המפגיש בין ילדים יהודים וערבים ומאתגר אותם בריקוד משותף מתוך אמונתו כי ריקוד יכול לגשר על שנאה ויכול להניע צעדים ראשונים של שינוי אמיתי. הוא מביא את "כיתות רוקדות", הארגון שהקים בארצות הברית, ליפו, ומלמד ילדים יהודים וערבים בני 11 לרקוד, להתחרות ולכבד זה את זה. הסרט עוקב אחר סיפורם המורכב של שלושה ילדים המתמודדים עם סוגיות הנוגעות לזהות ובעיות הנובעות מדעות קדומות וגזענות, כל זאת תוך כדי ריקוד עם מי שנתפס כאויב שלהם.

זוכה סרט הדוקו הטוב ביותר – פסטיבל ראמדאם 2014,

זוכה חביב הקהל בפסטיבל היהודי בווינגטון 2014.

סוגיות חברתיות ופוליטיות מתוך הסרט

יחסי יהודים-ערבים.

דו קיום VS חיים משותפים.

אמנות כגשר לשינוי.

חינוך נפרד וערים מעורבות.

לתשומת לב...

לתשומת לב...

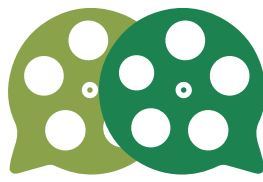
הסרט מתאים לתלמידי חט"ב ותיכון אך הוא הוא דורש הכנה ותיווך ובעיקר עיבוד. חשוב לזכור, שסוגיות היחסים בין תושבי ישראל היהודים והערבים היא סוגייה מורכבת אשר עלולה לעורר שיח נפיץ. בנוסף, לחלק מן התלמידים זוהי הכרות ראשונה עם הז'אנר של הקולנוע הדוקומנטרי לכן ההכנה היא משמעותית ביותר. ההמלצה היא לייצר תוכנית בת שלושה חלקים:

הכנה

צפייה

עיבוד

במידה ולוחות הזמנים אינם מאפשרים לבצע תוכנית זאת במפגשים נפרדים, כדאי לבנות מפגש אחד שיכיל את כל ההתייחסויות במידה זאת או אחרת. חשוב לבחור מהיכרותכם עם התלמידים על מה חשוב להתעכב.

פורום קרן כדר

מפגש הכנה

מפגש ההכנה יעסוק בהכנה כללית לצפייה בקולנוע דוקומנטרי ובהכנה ספציפית לסרט "רוקדים ביפו". מטרת מפגש ההכנה היא לתת לתלמידים "להרגיש בבית" ככל הניתן בעת החשיפה לז'אנר קולנועי חדש, ולסיפור שלחלקם יהיה מוכר ולחלקם זר לחלוטין. להלן מספר הצעות לפעילויות שניתן לשלב אותן יחד למפגש אחד או לחילופין לבחור מתוכן בהתאם לזמן העומד לרשותכם ולצורך שאתם מזהים מהיכרותכם עם התלמידים.

1. הכנה לצפייה בסרט דוקומנטרי

מטרת ההכנה היא לערוך הכרות עם הז'אנר, להבין את הייחודיות שלו ואת ההבדל בינו לבין סוגות אחרות ובייחוד תוכניות ריאליטי.

שאלו את עצמכם, מה לדעתכם יחבר את התלמידים שלכם לסרט הספציפי הזה? מה ירתיע אותם? מה לדעתכם החסם המרכזי של תלמידים לגבי הז'אנר בכללי ולגבי הסרט הספציפי? מה יעזור לצמצם אותו? ומה חשוב שתלמידים ידעו לפני החשיפה לז'אנר?

הצעה לפעילות

הכיתה תתחלק לקבוצות כאשר כל קבוצה תקבל שני קטעי וידאו קצרים. קטע אחד מסרט דוקומנטרי וקטע שני מז'אנרים שונים. רצוי לבחור קטעים העוסקים באותו נושא ושלפחות קטע אחד יהיה מתוך סדרה/סרט המוכרים לתלמידים. ניתן להיעזר בתיקיה לבחירת הסרטונים. התלמידים יערכו השוואה בין הסרטונים בעזרת הטבלה המופיעה בהמשך ויציגו את המסקנות מול הכיתה. בסיום, התובנות על הז'אנר הדוקומנטרי יסוכמו יחדיו.

סוגי הקבוצות

- חדשות מול דוקומנטרי
- תוכנית ריאליטי מול דוקומנטרי
- סרט עלילתי מול דוקומנטרי
- תוכנית דוקו-ריאליטי (תוכנית פורמט) מול דוקומנטרי
- בלוג/וידוי אישי יוטיוב/טיקטוק מול דוקומנטרי
- פרסומת מקור ראשון (רשמי צרכן) מול דוקומנטרי

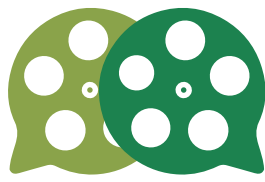
הגדרות:

קולנוע דוקומנטרי/תיעודי - קולנוע המתעד ומצלם את המציאות כפי שהיא ללא התערבות בה. המטרה היא על פי רוב לייצר חוויה אמנותית-אסתטית.

קולנוע עלילתי - מבוסס על תסריט בדוי (גם אם מתאר מקרה אמיתי) ומגולם על ידי שחקנים.

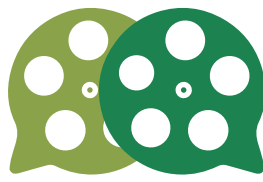
תוכנית ריאליטי - תוכנית שמתעדת אנשים אמיתיים בתוך מסגרת שאינה החיים האמיתיים שלהם (סגורים יחד בוילה או כלואים באי בודד). אין תסריט לדמויות אך יש מהלך מתוכנן ומבנה לפורמט. המטרה היא על פי רוב מסחרית ובידורית.

תוכנית דוקו-ריאליטי - תוכנית שנעה על התפר בין דוקומנטרי לריאליטי. היא מתעדת אנשים אמיתיים אך עם התערבות של ההפקה המבנה פורמט מסוים. הפורמט קרובה יחסית לחיים אמיתיים. כמו למשל - נוסעים ברכב ומדברים על נושא שמוכתב על ידי ההפקה או נפגשים עם בן משפחה שהקשר עימו נותק וכו'.

פורום קרן כדר

קטע 2	קטע 1	שאלה
		מה הם ההבדלים המרכזיים בין הקטעים השונים?
		מה המטרה של כל אחד מהקטעים?
		מה ההבדל באופן ההגשה של הקטעים? בנראות, בשפה האמנותית - צילום, תפאורה, מוזיקה, תסריט וכו'.
		אלו תחושות עורר בך כל אחד מהקטעים?
		מה רמת העניין שעורר בך כל קטע מ-1 עד 10? תחת הקטע שקיבל ציון גבוה יותר כתבו מה בו גרם לעניין?
		איזו תחושה נשארה אצלך לאחר הצפייה? (הנאה, זעזוע, שעמום, עצב וכו')

פורום קרן כדר

מפגש הכנה – המשך

2. הכנה לצפייה בסרט "רוקדים ביפו"

שלב א:

שימו לב – מטרת התרגיל הפתיחה היא לתת לתלמידים לחוות מעט מהמבוכה והקושי שחשים התלמידים בסרט סביב הריקוד המשותף. יש להתאימו לפי הדינמיקה הכיתתית לוודא שלא יביך מידי או לחילופין לא יביך בכלל.

התאמה שלו יכולה להתבצע בדרכים שונות למשל: הוא יהיה "קל" יותר אם נבחר רק זוג אחד להדגמה. לחילופין, הוא יהיה "קשה" יותר אם המורה יחליט מי הזוגות. בחרו את האופן הנכון לביצוע מתוך היכרותכם עם הכיתה.

נסביר לכיתה שעלינו ללמוד ריקוד לכבוד אירוע בית ספרי (אמתלה כראות עינכם – החל ממסיבת סיום וכלה באירוע פרישה למנהלת). לטובת הריקוד הכיתה תחולק לזוגות (עצמאית או לא, חד מגדרי או לא – לשיקול המורה).

מורים אשר יכולים ללמד מספר תנועות בסיסיות יכולים לעשות זאת בעצמם, אחרת, ניתן להיעזר בריקוד זוגות מתוך [JUST DANCE](#) (שימו לב הריקודים ברמות קושי ואינטימיות שונות בחרו סרטון מתאים לכם. יש עוד סרטונים רבים ביוטיוב).

ניתן לתלמידים להתנסות מספר דקות בלמידת הריקוד המשותף ולאחר מכן נסביר שזה היה תרגיל ונפתח לשיחה: אילו תחושות התעוררו בהם? מה עבר להם בראש/בלב כשנשמעה המשימה? איך ההרגשה לרקוד עם מישהו? מה מצריך מאיתנו הריקוד המשותף?

שלב ב:

נציג לתלמידים את פייר דוליין והמיזם שלו "כיתות רוקדות" באמצעות [סרטון הטד של פייר דוליין](#). שימו לב, הסרטון באנגלית ורצוי לוודא הבנה במהלכו ולסייע בתרגום במידת הצורך.

נעצור את הצפייה ב10:35 לאחר שהוא מציג את המיזם ביפו אך עדיין לא מעמיק בו ונעבור לדיון: מה אתם חושבים על החלום של פייר? מה לדעתכם סיכויי ההצלחה של המיזם שלו בישראל בכלל וביפו בפרט? ממה נובע הקושי במיזם כזה? האם אתם הייתם מוכנים להשתתף במיזם כזה?

שלב ג:

נאסוף את הדברים שעלו. ננסה להוציא מתוך התחושות את העובדות היבשות. נבקש לעשות "סדר" ככל הניתן לגבי היסטוריית הסכסוך ונקודות מכריעות בכינון הסכסוך מהצד היהודי ומהצד הערבי - הן ערבי ישראל והן ערבי יהודה שומרון ועזה. רצוי להתייחס לאירועים ההיסטוריים המשמעותיים. כמו למשל:

הצהרת בלפור

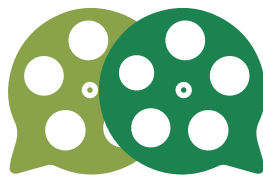
תוכנית החלוקה

הקמת מדינת ישראל

מלחמת ששת הימים

כעבודת הכנה מומלץ להיעזר בהסכת "מפלגת המחשבות" העונה השנייה "מסוכסכים" (ניתן להתמקד בפרקים 30 ומעלה).

לסיכום, נצפה בקטע מהסדרה "מדרסה" (פרק 10 דקה 6:21). לסיכום, נצפה בקטע מהסדרה "[מדרסה](#)" (פרק 10 דקה 6:21).

פורום קרן כדר

מפגש צפייה

מפגש הצפייה כולל את הקרנת הסרט אך מתחיל כבר מרגע פרסום האירוע בבה"ס. רצוי לתת נופך חגיגי לאירוע ולשתף את התלמידים בהכנות ובגיוס חבריהם למאורע. ניתן למנות כיתה או קבוצת תלמידים שתהיה אחראית על אירוע ההקרנה. ולפני הכל, חשוב לדאוג למרחב (כיתה/אולם) המתאים מבחינת האמצעים לביצוע ההקרנה.

הצעה לפעילות

סינמה בית ספר – ניתן לחשוב איך הופכים את החלל הבית ספרי ל"אולם קולנוע" (תפאורה, אורה, כיבוד וכו').

פרסום – כדאי להשקיע זמן ומחשבה בפרסום ההקרנה בבה"ס, למשל לשלוח "טיזרים" ברשתות החברתיות של הכיתות ושל בית הספר. כאשר ההזמנה מגיעה מ"קבוצת השווים" שלהם, התלמידים, על פי רוב, נענים בחיוביות רבה יותר.

הכנות בכיתות – אותה כיתה/קבוצת תלמידים נבחרת יכולה לשמש כקבוצת שגרירי התוכנית. בהנחיית המורה, הם יכולים להעביר את פעילות ההכנה שעברו בעצמם ביתר הכיתות.

ריאיון – במידה והאמן עצמו מתארח רצוי להתכונן לריאיון, ולסבב שאלות תשובות לאחר ההקרנה. שני תלמידים ומורה יכולים להיות מנחי האירוע ולנהל את הריאיון. במידה והאמן לא מגיע פיסית, ניתן לערוך פאנל עם מספר תלמידים נבחרים לאחר ההקרנה ולדון דרך הסרט בסוגיה נבחרת.

מפגש עיבוד

מפגש העיבוד מסכם את תהליך הלמידה סביב הסרט ואת הצפייה עצמה. שאלו את עצמכם, כיצד נכון להמשיך את השיח לאחר הצפייה בסרט? איך מייצרים שיח משמעותי בעקבות הסרט? כיצד מבררים את החוויה הרגשית שהסרט עורר אצל כל אחד ואחת מהתלמידים באופן כנה וגלוי? איך מעבדים את החוויה הרגשית להבנה/ למידה/ בירור עמדות מחדש?

במידה וערכתם את פעילות ההכנה לצפייה התייחסו לסוגיות שנתרו למחשבה:

האם המיזם הצליח כפי שציפיתם?

שימו לב – ההצעות לפעילויות המוצגות לפניכם נוגעות בנושאים שונים. רצוי שהעיבוד יתייחס לכל הנושאים הללו. בהתאם לזמן העומד לרשותכם החליטו כיצד לעביר את הפעילויות. האם לחלק זאת על פני מספר שיעורים? האם לעשות את הפעילויות במלואן או להרכיב מהלך העוסק בכמה נקודות מתוכן?

הצעה לפעילות

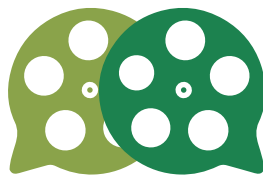

שלב א:

נחלק את הכיתה לשמונה קבוצות. כל קבוצה תקבל אחת מארבעת הדמויות (ניתן להיעזר בתמונותיהם): פייר דולין, עלאא בובלי, לואיס דנה ונור גבאי.

הקבוצות יתבקשו לדון, לכתוב את תשובותיהן ולאחר מכן להציג במליאה:

- ספרו על הדמות בקצרה (כ-3 שורות, מי היא? מה מעניין אותה? מה מאתגר אותה? מה החלום שלה?)

פורום קרן כדר

- מה בדמות עניין אתכם?
- האם היה רגע בסרט שהדמות הנ"ל ריגשה אתכם במיוחד? הרגיזה אתכם במיוחד?
- מה השתנה בדמות מתחילת הסרט ועד סופו? האם היא עוברת תהליך? מהו?
- מה הייתם רוצים לשאול אותה?
- אם הייתם צריכים לתת לה עצה – מה היא הייתה?

שלב ב:

לאחר שהתלמידים יציגו את תשובותיהם נשאל:
מה מחבר בין הילדים הללו בסרט? מה הסיכוי שיישארו חברים? בשכנות טובה? במה זה תלוי?

שלב ג:

שאלות למחשבה ודין:
מה מחבר בין הילדים הללו בסרט?
מה הסיכוי שיישארו חברים? או בשכנות טובה?
במה זה תלוי?

לסיכום, אמנות מייצרת חוויה רגשית אוניברסלית ובאמצעות כך מחברת בין בני אדם. אמנות יכולה להוות גשר ושפה משותפת (גם כשדוברים שפה שונה).
הילדים בסרט מתחברים זה לזה באמצעות הריקוד. הקהל מתחבר לילדים באמצעות הקולנוע.
האם אתם מכירים אמנים נוספים או יצירות נוספות העוסקות בחיבור יהודי-ערבי?
נציג את להקת [סיסטם עאלי](#) ופועלה ונסיים עם שירה "[אין כמו יפו](#)".

הצעה לפעילות II

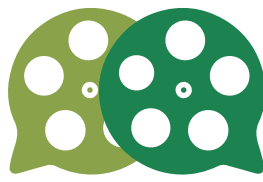

אין כמו יפו?

כמו עוד מספר ערים בישראל, יפו היא עיר מעורבת. לחלק מהתלמידים זוהי המציאות היומיומית ולחלק זה רחוק וזר. גם בערים מעורבות, מרבית מערכות החינוך נפרדות ויש מספר מצומצם של בתי ספר מעורבים (אחד מהם משתתף בסרט).

שלב א:

התלמידים יתבקשו לכתוב במחברותיהם 5-10 משפחות שכנים (מהבניין, הרחוב או השכונה) שהם מכירים.
לאחר מכן, עליהם לכתוב באילו מאפיינים אותן משפחות דומות לשלהן ובאילו שונות מהן. (מס' נפשות, מידת דתיות, מגזר, שפה, תחומי עניין וכו').
במליאה, נתבונן על המיפוי שערכו התלמידים ונשאל: מי גר בסביבה בה מרבית המשפחות דומות למשפחה שלו? מי גר בסביבה בה השוני גדול? מה הופך את השוני לגדול יותר?
באופן טבעי, בני אדם נוטים לגור ליד אנשים שדומים להם. ראו לדוגמה את כל הרובעים האתניים המפרסמים בחו"ל (כמו China town). ובכל זאת, מקומות רבים מכילים מגוון אוכלוסיות כמו למשל יפו המופיעה סרט.
איזה מקומות נוספים כאלו אתם מכירים בעולם? כיצד האוכלוסיות השונות מסתדרות ביניהם במקומות אלו?

פורום קרן כדר

נקרין קטע מהמחזמר "סיפור הפרברים" העוסק בסכסוך בין האוכלוסייה המקומית לאוכלוסיית המהגרים על השליטה בשכונה.

האם אתם מכירים ערים מעורבות נוספות בארץ? האם המצב ביניהם דומה או שונה? נקרין קטע מהסרט "ילדי השלום" המספר את סיפורו של היישוב המעורב נווה שלום

שלב ב:

בפעילות הבאה נערוך דיבייט (תחרות ויכוחים) סביב שלושת הסוגיות הבאות:

חיים בעיר מעורבת – בעד/נגד

לימודים בבה"ס מעורב – בעד/נגד

לימודי השפה הערבית בבתי ספר יהודים כלימודי חובה – בעד/נגד

נחלק את הכיתה לשש קבוצות. כאשר כל קבוצה תקבל את הסוגייה שעלייה לבחון ואת העמדה שהיא מתבקשת לייצג (בעד או נגד).

חשוב להבהיר לתלמידים שהם מתבקשים לייצג את העמדה הנבחרת גם אם היא מאוד שונה מעמדתם האישית. על מנת לרתום את התלמידים ניתן להכריז על תחרות נושאת פרסים לקבוצה שתצליח לשכנע בצורה הטובה ביותר.

כל קבוצה צריכה להכין את הטיעונים הטובים ביותר וכמו כן לנסות לסדוק את הטיעונים שהיא צופה שהקבוצה היריבה שלהם תטען.

לאחר ההכנה הקבוצתית, נערוך את הדיבייט במליאה ובתום הזמן המוקצב הכיתה בהצבעה או המורה יכריעו מי מהקבוצות טענה בצורה הטובה ביותר.

לסיכום, בסופו של דבר אין כמו קשר אישי לייצר חיבורים, להפחית פחדים ולהוריד חסמים. מוזמנים לצפות בפרק של "סליחה על השאלה" על הציבור הערבי.